

Hämtat från "Åtgärder mot kemikalieolyckor i sjöar, vattendrag och kustvattenområden : En nordisk handbok" av Björn Looström.

Sjunkna fat med biociden Dinoseb

(Olycka nr 23)

1984, 13 januari Nordsjön, 150 n.m. öster om Esbjerg, Danmark

Dinitrobutylfenol (DNBP, Dinoseb, klass 6) ; mörkt rödbrunt fast ämne som smälter vid 32-42°C; en mycket hälso- och miljöfarlig herbicid; marine pollutant
--

Det danska containerfartyget *Dana Optima* råkade fredagen den 14 januari 1984 ut för svår storm i Nordsjön under en resa från North Shields i England till Esbjerg i Danmark. I den grova sjön stannade fartygets huvud- och hjälpmaskiner vilket gav upphov till att en del av däckslasten föll överbord. En förlorad container innehöll 80 st 200-liters stålfat med den ytterst hälso- och miljöfarliga biociden Dinoseb. Djupet på platsen var 40 m.

En stort upplags sökoperation startade med fartyg från Danmark och Holland utrustade med sonarutrustning, precisionsnavigeringssystem och remotely operated vehicles (ROV:s). Den 27-30 mars lyckades holländska trålare finna och bärga 13 av de 80 faten.

Därefter genomfördes en systematisk sökning efter ett planerat rutnät varvid holländska minsökningsfartyg utrustade med sidscannande sonarer fann 40 fat den 2 april.

Bärgningen av faten utfördes av dykare under uppsikt av läkare. Faten placerades i bärgningsförpackningar eller s.k. "salvage drums" (se Bilaga 9 avsnitt B9.5) och transporterades till en mottagningsanläggning.

Danska fartyg slutförde operationen och fyra månader efter olyckan hade totalt 72 av de 80 faten bärgats. Faten hade skadats av såväl det höga vattentrycket som av fiske- och bärgningsutrustning. En del av fatens innehåll av Dinoseb hade kommit ut i miljön. Någon miljöskada kunde inte upptäckas vilket möjligen kunde tillskrivas ämnets låga vattenlöslighet.

Operationens kostnad för Danmark blev USD 1 miljon.

Orsak till olyckan

Maskinskada i svår storm som gav upphov till slagsida hos fartyget följt av lastförskjutning och förlust av däckslast överbord.

Erfarenheter från olyckan

Operationen gav värdefulla erfarenheter där en framgångsrik strategi kunde utarbetas. En översiktlig sökning utfördes först med sektorscannande sonarer av den typ som används av fiske- och minsökningsfartyg. "Heta" områden undersöktes sedan noggrant med hjälp av sidscannande sonarer varvid områdena kartlades och alla misstänkta föremål prickades in med hjälp av precisionsnavigeringssystem. Dessa föremål undersöktes sedan närmare ROV:s försedda med videokameror. Identifierade fat med Dinoseb bärgades slutligen av dykare.

Informationskällor

1) IMO document MEPC 21/INF.2, Loss and Salvage of Drums Containing DINOSEB, presenterat av Danmark.

2) "Dana Optima", en rapport (på danska), utgiven av Miljøstyrelsen, Danmark.

3) **HELCOM Manual on Co-operation in Response to Marine Pollution within the framework of the Convention on the Protection of the Marine Environment of the Baltic Sea Area (Helsinki Convention)**, Volume 2, 1 December 2002, Baltic Marine Environment Protection Commission (Helsinki Commission), FIN-00160 Helsinki, Finland www.coastguard.se/ra/volume2/start.htm, Annex 3, "Dinoseb 1, Maritime Chemical Accident", Engelskt sammandrag